

KĀRLIS KAZĀKS

SĀKUMS MŪS
ATROD PATS

jeb 5000 km mūzikas

821.174-94

Ka 972

Grāmatas vāka un dizaina autore **Kristīne Kazāka**

Autora ilustrācijas

Kārlis Kazāks

SĀKUMS MŪS ATROD PATS jeb 5000 km mūzikas

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja **VIJA KILBLOKA**

Projekta vadītāja **Meldra Āboliņa**

Redaktore **Ilze Vācere**

Korektores **Diāna Graudiņa** un **Elina Vēja**

Mākslinieciskais redaktors **Aigars Truhins**

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra iela 6,

Rīga, LV-1010, R-527.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs.

Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana

ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu

ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Kārlis Kazāks, 2021

© Izdevums, literārā apdare, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2021

ISBN 978-9934-0-9573-3

SATURS

Sākums

5

1. No Staburaga līdz Oleriem 2012

9

2. No Zilupes līdz Krustpilij 2013

31

3. No Zvārtavas līdz Likteņdārzam 2013

57

4. No Jelgavas līdz Padurei 2014

81

5. No Sakstagala līdz Raunai 2015

111

6. No Kolkas līdz Kazdangai 2016

149

7. No Jelgavas līdz Kaplavai 2017

187

8. No Siguldas līdz Ērmaņmuižai 2018

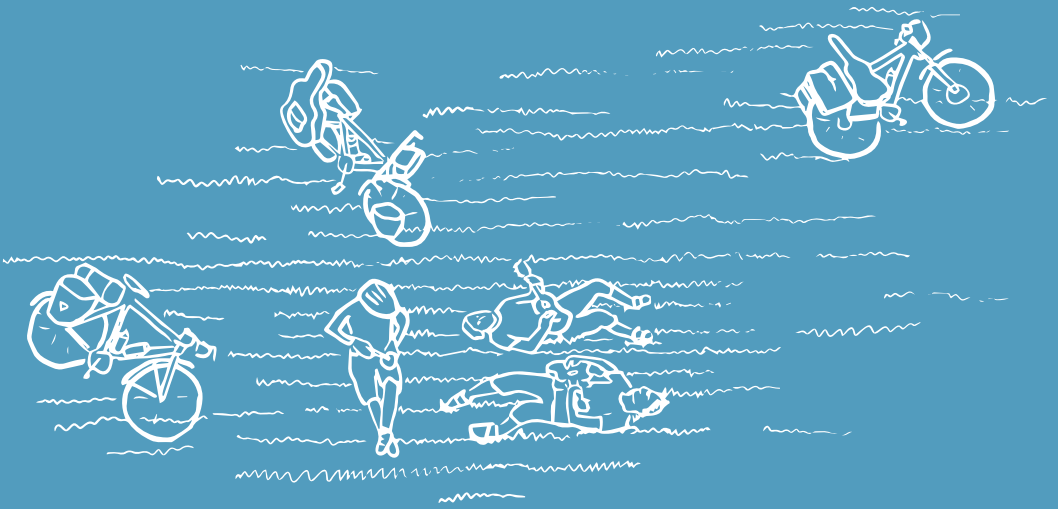
225

9. No Kūkām līdz Upītei 2019

265

10. No Tukuma līdz Sārņatei 2020

305

SĀKUMS

Sākums mūs atrod pats, ja ļaujames. Ja pārāk cieši neturamies pie tā, kas jau piedzīvots.

Tā tas bija arī 2011. gada ziemā. Un ziemās jau ir vairāk laika sapņiem. Garie vakari saved mūs pie galdiem un pamudina uz nesteidzīgām sarunām. Iespējams, nekas no tā, ko vēlos aprakstīt, nebūtu noticis, ja Kroičs nebūtu tik uzmanīgs klausītājs. Arī tovakar, kad sarunas karstumā izstāstīju viņam par savu vēlmi kājām šķērsot Latviju no Indras līdz Papei, Kroičs, neatraudams skatienu no kāda nieka, ko grozīja pirkstos, vienkārši attrauca, ka prātīgāk būtu, ja mēs brauktu ar riteņiem. Jā, tieši tā viņš arī atbildēja – daudzskaitlī. Gribēju iebilst, ka tas ir mans sapnis un man vienam ejams, bet labi, ka ļāvu sarunai pašai izgrauzt savu gultni.

Sajutos mazliet ērcīgi, jo mugursoma un guļammaiss man jau bija, bet velosipēda, ar kuru būtu iespējams aizbraukt tālāk par pastkastīti, nebija gan. Bet Kroičs jau stāstīja par velosipēdu veidiem, bagāžas somām, un man atmiņā saglabājies, ka tovakar viņš internetā meklēja atbilstošākos eksemplārus. Iekarsu arī es. Kroičam vienmēr un visur ir gali, un tie, gribi vai ne, pārtop darījumos. Velosipēdu tovakar nenopirkām, bet sapni par Latvijas apceļošanu ar riteņiem bijām iesējuši.

Ar to jau nepietiek. Ir grūti nepalīēties ar tikko dīgt sākušu ideju, un izdevīgā brīdī ar to iepazīstināju arī Māri. Es viņu pazīstu jau kopš bērnudārza un varu uzticēt jebkuru vislēptāko domu. Māris runā tik reti, ka nez vai kādam izplāpātos. Turklāt viņš nevis izmeta kādu īsu un skaudīgu piezīmi, bet tikai noteica, ka ritenis viņam jau esot. Par bagāžas somām gan vēl jāpadomā. Tātad nu jau mēs bijām trīs.

Es biju palaidis garām vienu niansi – manā un Māra sarunā klausījās vēl kāds. No ierakstu studijas stūra atskanēja Tobja balss, kas visnotaļ pārlicinoši vēstīja, ka tāds kopīgs velobrauciens būtu viens labs piedzīvojums. Zinot Tobja tiešo saikni ar dzīvām un nedzīvām ārpuszemes būtņēm, mēs pārējie paredzējām, ka nupat sekos tādi vārdi, kas mums pārējiem nebūs līdz galam saprotami. Atkal nekā – mēs tagad bijām četri. Mana atmiņa vairs nav tik spīdoša, lai visos sīkumos spētu atcerēties un atšķirt to, kas patiešām tika runāts un kas vēlāk izdomāts. Šķiet, pēc tam, kad bijām uzklusījuši Tobja stāstus par gulēšanu zem klajas debess un viņa nazi, kāds no mums ieminējās, ka būtu muļķīgi tā četriem mūziķiem braukāties, nepaņemot līdzīgu kādu mūzikas instrumentu. Ja nu ceļā gadās sastapt īpašu mūzu. Jā, patiešām, kāpēc gan ne? Draudzīgi papļāpājuši, domājām, ka, visticamāk, stāsts ar to arī būs izstāstīts.

Bet iesētā ideja auga augumā. Atvērtā karte, kurā reiz plānoju pārgājienu no Indras uz Papi, tagad vilināja radīt maršrutu dažu dienu velobraucienam. Cik kilometru dienā var pieveikt netrenēts velobraucējs ar somām un mūzikas instrumentiem apkrautu velosipēdu? Nav ne jausmas. Vai tie ar raustītām līnijām kartē iezīmētie celiņi ir izbraucami ar velosipēdu? Nav ne jausmas. Vai vajag pavaicāt šos jautājumus kādam gudrākam? Nedomāju vis. Un pamazām katrs no mums jau ir ticis pie velotūrisma gandrīz derīga braucamrīka, bagāžas somām un tā, kas šķiet nepieciešams šādā braucienā. Ar lepnumu apstaigāju riņķi savam kumeļam. Bagāžas somas gan aizmugurē, gan pie priekšējā riteņa dakšas. Vienā somā telts un guļammaiss, citā – prīmuss ēdiena gatavošanai, vēl citā – apavi, un tad jau vairs tikai biksēm, jakām, krekliem un skuvekļiem jāatrod vieta. Tieši tā, un ģitāru var piesiet pie bagāžnieka. Bet vēl ir agrs pavasaris un braukt esam vienojušies kaut kad pēc Jāņiem.

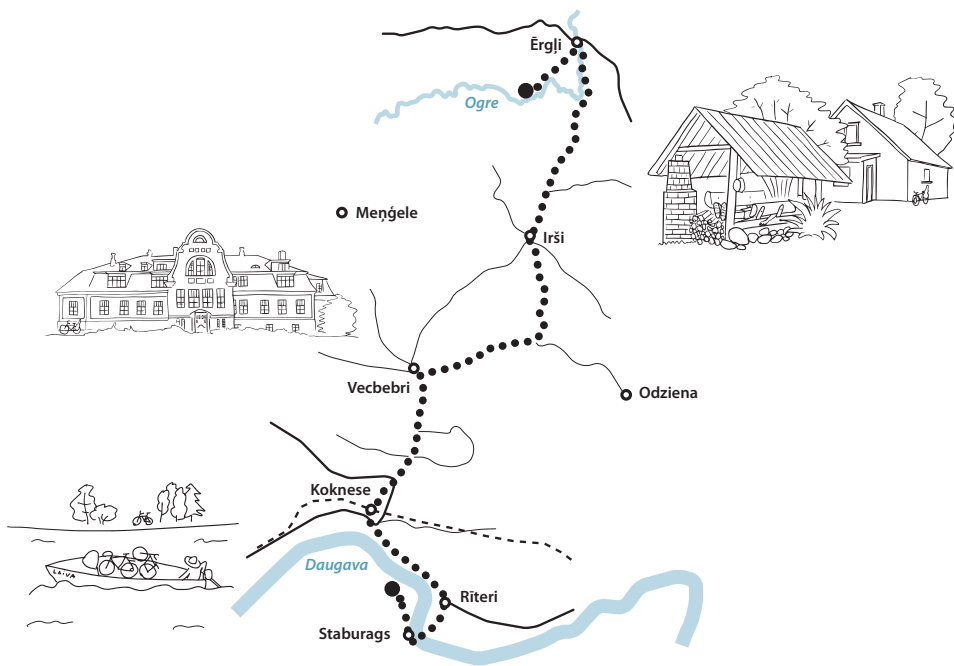
Laikam jau gatavojāties pārāk nopietni, un mūsu darbošanos pamanīja Lūsiņš. Ar viņu biju iepazinies raidījumu “1000 jūdzes” piedzīvojumos. Uzticams ceļabiedrs, kurš nu pieteicās braukt līdzī un mūsu piedzīvojumu nofilmēt. Braukt ar riteni un vēl filmēt. Daudziem tas neienāktu prātā. Starp citu, tieši Lūsiņš uzdeva būtisko jautājumu: kāds būs mūsu brauciena nosaukums? Nebija grūti pieņemt lēmumu – velosipēdi un mūzika, tātad Velomūzika.

Tuvojās vasara, un lēnām kļuva skaidrākas maršruta aprīses. Tas, ka nebija skaidrības, vai visur būs kādas naktsmājas, nelikās pārāk svarīgi. Man svarīgāk šķita izdomāt kaut ko īpašu sākumam.

1.

NO STABURAGA
LĪDZ OLERIEM
2012

1. DIENA

Jau iepriekšējā vakarā esam ieradušies Staburagā pie māsām Rutkēvičām. Tobja nav. Viņš solījis pievienoties, kad varēs. Mazliet pamuzicējam un baudām siltu vasaras vakaru. Ir sajūta, ka viss ir tieši tā, kā tam jābūt.

Agri no rīta esam aizripinājušies līdz Vīgantes parkam pie Daugavas. Te būs tas mans lolotais sākums. Manu vecāku kāzu vedēju dēls Didzis no Kokneses ir atbraucis ar motorlaivu, lai pārceļtu mūs pāri – uz Rīteriem. Pamanu, ka mūsu kļuvis vairāk. Kompānijai pievienojušās abas dvīņumāsas. Pabraukšot līdzī. Lai jau. Man pašam šķita, ka ceļšanās pāri Daugavai būs simboliska un īpaša. Neesmu savējiem jautājis, bet man ir aizdomas, ka pārējie to uztvēra kā mazliet

kaitinošu kaprīzi. Būtu sākuši Koknesē, un miers. Tomēr brīdis, kad esmu pārcelts un skatos uz otru krastu, kur zem ūdens pagaisusi “Staburaga bērnu” pasaule, man ir īpašs. Ar trīs piegājieniem visi esam nogādāti Rīteru krastā.

Laiks sakrāmēt braucamrīkus un doties ceļā. Esmu izbrīnīts, cik ellīgi smags un teju nevadāms ir mans velosipēds. Šķiet, līdzīgas izjūtas nav man vienīgajam. Iespējams, daži vienkārši labāk māc noslēpt emocijas. Bet nav jau daudz variantu, līdz Ērgļiem kaut kā būs jātiek. Līdz Ērgļiem! Ja kādreiz esi gadījies šajā pusē, tad droši vien zini, ka Ērgļu apkaime ir viena no skaistākajām Latvijā. Maza atkāpe – laikus pabrīdināšu, ka vārdu savienojumu “viena no skaistākajām vietām Latvijā” lietošu diezgan bieži un visnotaļ atbilstošās vietās. Ērgļu puse ir skaista ar savu īpašo reljefu – nelieliem un stāviem pakalniem. Īsta Vidzemes augstienes pārle.

Tikai pamazām tuvojoties Vecbebriem, es apjaušu, ko esmu izdarījis, – paredzējis vairāk nekā 60 kilometrus pa lielākiem un mazākiem ceļiem uz augšu no Daugavas. Sākumā iet gana raiti, un līdz Vecbebriem tiekam laikus. Tur pie muižas arī izskan pāris dziesmu, kas šo brīdi ļauj nokristīt par pirmo Velomūzikas koncertu pasaules vēsturē. Diviem nejaušajiem klausītājiem gan ātri apnīk, turklāt arī mēs paši esam papusdienojuši un gatavi doties tālāk.

Jau no paša pirmā Velomūzikas brauciena ir lietas, kas nav mainījušās. Un viena no tādām ir pamatu pamats – mēs nemaksājam par naktsmājām. Mēs naktsmājas nopelnām ar mūziku. Tā tas ir bijis un vienmēr būs. Arī pirmās naktsmājas pie mana drauga “Bumbiermuižā” Ērgļu pievārtē sarunātas ar gluži tādu vienošanos. Bet līdz muzicēšanai un miegam mums vēl garš ceļš braucams. Arvien lēnāk rāpjamies augšup Vidzemes augstienē, minoties garām ganībām, laukiem un

fermām, un tiekam līdz Iršiem. Gaiss reibina. Pedāļu mīšana liek kārtīgi ieelpot gan nopļautās zāles smaržu, gan sabiezējušo kūts smārdu. Pametu skatienu atpakaļ un pārsteigts secinu, ka abas māsas joprojām ir kopā ar mums. Apbrīnojami.

Toreiz vēl GPS kartes telefonā nebija pirmās nepieciešamības aplikācija, tāpēc ik pa laikam ieskatos savā navigācijas ierīcē un galvā rēķinu, vai nav laiks domāt par naktsmājām kādā sasniedzamākā vietā. Pārējos ar savām pārdomām pagaidām cenšos neapgrūtināt. Tikai tad, kad esam piestājuši pie Strūves ģeodēziskā loka torņa Sestukalnā un klausāmies Māra stāstu par zemeslodes uzmērīšanu 19. gadsimtā, noticu, ka sasniegt ieplānotās naktsmājas mums tiešām varētu būt pa spēkam. Tikmēr Māris ir pabeidzis savu stāstu, un mēs ar neslēpti garām nopūtām varam atsākt braucienu pa saulē izkaltušo grants ceļu.

Beidzot ieraudzījis Ērgļu zīmi, nolemju apstāties pie Miera kapiem. Nogurums patīkami spiež pie zemes. Varbūt pie vainas ir arī apēstie garāmbraucošo automašīnu sacelto putekļu kilogrami. Es vēroju prieku pārējās komandas acīs un īsti nezinu, kā pateikt, ka Ērgļi kā galapunkts ir tikai aptuveni lietots apzīmējums. Mums vēl priekšā ir daži kilometri līdz “Bumbiermuižai”, un es diemžēl zinu, ka šajos kilometros ietilpst arī Ratakalns. Nu vismaz tā to sauc mūsu pirmo naktsmāju saimnieks Kristaps. Pie kapiem satiekam vēl vienu vietējo – Olti Māri, kurš sakās vakarā būt klāt uz koncertu. Lieki teikt, ka pēc ziņas par gaidāmo pabraukāšanos pa šīs puses kalniņiem velomūziķi īstu prieku par iespēju vēl arī pamuzicēt vairs neizrāda.

Ratakalns piebeidz gan pašas izturīgākās kājas, gan Kroiča velosipēda ķēdi, un “Bumbiermuižā” mēs ierodamies klusējot. Tagad, kad rakstu, “Bumbiermuiža” jau ir izaugusi

par pietiekami atpazīstamu vietu, kur ikvienam iespējams izbaudīt dzīvi citā laika joslā. Viesu māja bez elektrības. Ar ēdiena gatavošanu uz malkas plīts un gulēšanu gultā, kas darināta no savu laiku nokalpojuša flīģeļa. Kad mans draugs Kristaps kopā ar ģimeni pārcēlās uz Ērgļiem, es neticēju, ka tas nebūs īstermiņa projekts, bet viņi te atrada savas mājas. Iesēja apklusušajā vietā jaunu dzīvību un nu piedāvā to izbaudīt arī citiem.

Mums līdz muzicēšanai vēl ir brīdis laika. Tas ir viss, ko atceros, pirms pamostos no tā, ka pa mani lēkā uz koncertu atbraukušie bērni. Siltajā vasaras vakarā izskan mazliet sagurušas dziesmas, māsas lasa savu dzeju, turklāt ieradies ir ne tikai Olte, bet arī odi. Pēc brīža jau laižamies miegā, kādu iespējams piedzīvot tikai pēc 60 kilometriem Vidzemes gaisa.